

og det er en ren Tilfældighed, hvem af de 6 der staar øverst og nederst. Et saadant Avancement bør ikke bero paa en Tilfældighed, men det gør det under de nuværende Forhold. Saadanne Forhold har man heller ikke i nogen anden Etat, og den er i Strid med de Forudsætninger, under hvilke Overlærerinstitutionen blev bibeholdt. Den Gang Lønningsloven for de højere Almenskoler var til Behandling, blev der af det ærede Medlem for Frederiksberg 2den Valgkreds (K. M. Klausen) stillet Forslag om, at Overlærerinstitutionen skulde afskaffes, men det blev bekæmpet af den daværende Kultusminister ud fra den Motivering, at der burde beholdes en særlig Lønningsklasse, hvortil de dygtigste kunde faa Adgang. Jeg skal tillade mig at læse den Udtalelse op, som den daværende Kultusminister fremkom med den Gang — den findes i Folketingstidende for 1907—08 Sp. 4250 —: „Men ved denne særlige Lønningsklasse, som Overlærerne danne paa Lønningsloven, er der Adgang for de særlig dygtige af Lærerne til at naa videre frem med Hensyn til Lønning. De kunne se et Maal her, der er opnaaeligt for dem, der i Evner og Arbejde staa over Gennemsnittet. Jeg finder det overordentlig heldigt at bevare en saadan særlig Lønningsklasse for de mere fremragende indenfor dette Lærerpersonele.“ Dette blev senere endnu stærkere gentaget af Ministeren, og det var den eneste Motivering, der blev givet for Overlærerinstitutionens Opretholdelse. Derfor mener jeg at kunne sige, at det er i Strid med Forudsætningerne, at Overlærernævnelser foregaa udelukkende efter Anciennitet. Den burde foregaa paa den Maade, at de dygtigste, de mest fremragende indenfor Standen udnævntes til Overlærere.

Til Slut har jeg et Par Bemærkninger at henvende til den højtærede Justitsminister om et Spørgsmaal, som angaar vore Strande. Jeg tror, det er paa høje Tid, at der foretages en Kursforandring her. Den private Ejendomsret er i Færd med at monopolisere et af de Naturgoder, som indtil vore Dage har været fælles for hele Folket, nemlig Retten til at færdes paa den aabne Strandbred. Endnu er vel nok de fleste Grundbesiddere villige til at lade Folk færdes frit paa deres Strande, men Afspærringstendensen viser sig tydeligt overalt, og de fleste Steder føles det som en Naade og ikke som en Ret, naar Folk faar Lov til at færdes paa Kysten. Denne Lyst til at monopolisere det, som

fra Arilds Tid har været fælles Ret for Folket, gør sig selvfølgelig især gældende paa de Steder, hvor Kysten over særlig Tiltrækning, fordi den har store Naturskønheder at byde paa, saaledes som f. Eks. den bornholmske Kyst, Møens Kyst og andre. Men her har ogsaa det offentlige mest at miste, hvis Folk ved Afspærringsmærker lukkes ude. Derfor maa det særlig her være paa sin Post, for at de fælles Naturgoder ikke skal fratages Folket. Meget er allerede forsømt, og derfor er ogsaa meget tabt i Tidens Løb. Øvre paa Bornholm er saaledes hele den ejendommelige bornholmske Hammerhorst overgivet til private Stensprængere, der har gjort og vedvarende gør, hvad de formaar, for at tilintetgøre de Skønhedsværdier, som Naturen har benyttet Aartusinder til at skabe, og langs Bornholms Nordøstkyst drives med den største Iver Spekulationer, der let kan blive skæbnesvangre for den uhindrede Adgang til at færdes langs Kysten. Jeg skal endvidere minde om, at det kun er nogle faa Aar siden, man for Alvor forhandlede om at sælge Møens Klint til Kalkbrud eller Kridtbrud, og det var ikke Naturfredningssyn, der gjorde, at Handelen ikke kom i Stand. Værst Skade tror jeg imidlertid, der er sket oppe i Nordsjælland. Paa Strækningen København — Helsingør er Stranden saa at sige fuldstændig afspærret allerede nu. Private Villaejere har frataget Befolkningen en Ret, den har haft i Aarhundreder. Stranden fra Gilleleje til Helsingør er afspærret paa ca. $\frac{4}{5}$ af Strækningen, og hvor Afspærringen ikke er fuldbyrdet, er den forberedt. Og Staten har intet gjort for at forhindre dette. Til at kunne gribe effektivt ind har den manglet det nødvendige af alle Midler, nemlig en Ekspropriationslov; men mange Lejligheder har den alligevel haft til at lægge denne Udvikling Hindringer i Vejen, uden at den har benyttet dem. Jeg skal saaledes minde om, at der paa Finansloven er blevet bevilget Penge til Anlæg af Høfder ved Gilbjergshoved. Disse Høfdeanlæg skal, efter hvad sagkyndige mener, væsentligst, ja, nogle mener endog udelukkende, være til Gavn for de private Villaejere. Det havde derfor været rimeligt, om disse, naar de skulde nyde godt af Statens Penge, samtidig havde forpligtet sig overfor Staten til at tillade fri Færdsel langs med Stranden. Men først efter at alle Pengene var anvendte, kom Ministeriet for offentlige Arbejder til at tænke paa, at man burde forespørge vedkommende Villaejere, om de